

ETP^{duo}

Inventarul de Evaluare a Tulburărilor de Personalitate

(descriere sintetică/ pentru cercetare)

Copyright CONSTANTIN Ticu
tconst@uaic.ro,
(004) 0744 643 467

Descriere ETP^{duo}

Inventarul de personalitate ETP^{duo} (Evaluarea Tulburărilor de Personalitate) este un instrument de evaluare a tulburărilor de personalitate pentru care DSM-5 (APA, 2013) propune cinci caracteristici cheie definitorii: 1. pattern-uri de gândire rigidă, extremă și distorsionată (gândire); 2. pattern-uri de răspunsuri emoționale problematice (afect); 3. dificultăți de control al impulsurilor (comportament); 4. probleme interpersonale semnificative (relaționare).

Inventarul ETP^{duo} (Constantin & Nicuță, 2022) a fost construit și validat pe populația românească, în dezvoltarea sa urmărindu-se surprinderea unor posibile tulburări de personalitate (dezvoltări dizarmonice ale personalității) din perspectiva a două modele concurente (**duo**) în diagnostic: DSM V. și ICD 10.

Itemii **Inventarului ETP^{duo}** sunt formați din aserțiuni (afirmații) cu două posibile variante de răspuns (Adevărat/ Fals), incluzând și o variantă de răspuns intermediară ("?") pentru cei nehotărâți sau cei care nu se regăsesc în nici una dintre cele două variante dihotomice. Chestionarul **Inventarului ETP^{duo}** conține 122 de itemi, câte 10 itemi pentru fiecare dintre cele 7 tulburări de personalitate similar definite în cele două sisteme de evaluare

- tulburarea de personalitate **paranoidă**,
- tulburarea de personalitate **schizoidă**,
- tulburarea de personalitate **histrionică**,
- tulburarea de personalitate **dependentă**,
- tulburarea de personalitate **borderline**,
- tulburarea de personalitate **antisocială / disocială**,
- tulburarea de personalitate **evitantă / anxioasă**,
- tulburarea de personalitate **obsesiv-compulsiv / anankastă**

și pentru cele 3 tulburări de personalitate care se regăsesc doar în DSM V

- tulburarea de personalitate **narcisistă**,
- tulburarea de personalitate **schizotipală**,

sau în ICD 10

- tulburarea de personalitate (**impulsivă**).

În plus inventarul mai conține două scale suplimentare, una pentru **depresie**, și alta pentru **anxietate**.

ATENȚIE! Pentru Inventarului ETP, scorurile mici nu se interpretează (nu au valoare interpretativă!). Doar scorurile mari, situate în decilele 9 sau 10, pot fi luate în calcul ca fiind relevante, semnalând posibile tendințe disfuncționale/ tulburări de personalitate. Aceste concluzii preliminare trebuie verificate și

confirmate prin utilizarea unor metode de diagnostic suplimentare (*interviu semi-structurat cu persoana evaluată*) înainte de a formula un diagnostic preliminar.

Timpul mediu de completare a chestionarului online: 20 minute (între 15 și 25 minute).

Vârsta minimă de la care se poate realiza evaluarea: 12 ani

FACTORII ETP^{duo}

Paranoid(ă)

Suspicios(oasă) în relațiile cu ceilalți, este foarte sensibil(ă) și reactiv(ă) în situații sociale, fiind ușor de supărat/ jignit. Se îndoiește de bunele intenții ale celorlalți și se simte deseori sabotat(ă), jignit(ă) sau atacat(ă) fără motiv de aceștia. Nu poate să uite conflictele, trădările sau ofensele (reale sau imaginare) din trecut, retrăindu-le cu mare intensitate. Are tendința de a interpreta lucruri și de face deseori asocieri care nu reflectă realitatea.

Schizoid(ă)

Detașat(ă) sau rece emoțional, fără inițiativă afectivă în relațiile cu ceilalți, are dificultăți în trăirea și exprimarea emoțiilor. Caută singurătatea, activități solitare și este deseori perceput de ceilalți ca fiind rece și detașat(ă) în relațiile interpersonale. Rațional(ă), indiferent(ă) la critici și laude, este preocupat(ă) mai mult de idei metafizice sau de tehnică decât de oameni.

Antisocial(ă)

Nepăsător(oare) față de reguli și normele sociale, se simte provocat de acestea sau consideră că regulile sunt făcute pentru a fi încălcate. Are deseori probleme cu legea sau responsabilităților sociale, trăind după propriile reguli și interese. Manipulativ(ă), minte fără remușcări, blamează pe alții sau oferă raționalizări plauzibile actelor sale reprobabile. Este o fire conflictuală și își pierde des controlul, putând deveni agresiv/ă fizic și verbal.

Borderline

Istabil(ă) emoțional și impulsiv(ă), trăiește frecvent relații interpersonale intense afectiv, oscilând între idealizare și devalorizare. Face eforturi mari de a evita abandonul real sau imaginar iar în momentul când se simte respins(ă) întră în panică, devine agresivă sau evadează în conduite riscante. Cu o imagine instabilă de sine, trăiește sentimente cronice de vid sau are impulsuri spre auto-mutilare.

Histrionic(ă)

Dramatic(ă) sau teatral(ă), cu un discurs puternic încărcat emoțional, simte nevoia de a-i impresiona pe ceilalți. Îi place să fie în centrul atenției, să îi surprindă pe ceilalți cu povestiri pline de dramatism, apariții inedite sau conduite seducătoare. Exagerează în relatările și reacțiile sale emoționale, jucând rol de "erou" sau de "victimă". Sugestionabil(ă), dependent(ă) de atenția celorlalți, se simte frustrat(ă) dacă aceștia nu îl/o apreciază.

Dependent(ă)

Neajutorat(ă), fără inițiativă, simte nevoia să fie aprobat(ă) înaintea luării oricărei decizii sau preferă ca ceilalți să ia deciziile curente. Cu stimă de sine redusă, se simte depășit(ă) de solicitările vieții și nu are încredere că se poate descurca singur(ă). Din teama de a nu rămâne singur(ă) poate suporta tratamente umilitoare.

Evitant(ă)

Inhibat(ă) în prezența celorlalți, îi este teamă de evaluarea socială, de a fi judecat sau criticat de aceștia. Evită implicarea în activități care ar presupune coordonarea celorlalți sau validarea primită din partea celorlalți. Vorbitor în public, persoanele și situațiile noi îi determină retragerea și comportamentul defensiv. Adesea se desconsideră și se simte inferior(oară), alegând să rămână în zona de confort.

Obsesiv-compulsiv(ă)

Perfecționist(ă), rigid(ă) și preocupat(ă) de liste, ordine și planificare, este total devotat muncii sale, neglijându-și deseori viața personală. Cu o conștiințiozitate excesivă, este încăpățânat(ă) și inflexibil în idei și atitudini. Îngrijorat(ă) cu privire la viitor, face economii și îi este greu să renunțe la obiectele uzate, indiferent de importanța lor. Cu frecvente gânduri obsesive sau ritualuri compulsive.

Schizotipal(ă)

Excentric(ă), are conduite percepute de ceilalți ca fiind bizare sau reacții insolite determinate de o percepție particulară, distorsionată asupra realității. Cu ciudățenii limbaj și gândire magică, are convingeri oculte sau crede în forțe paranormale. Se simte diferit/ă de ceilalți și că nu este înțeleș(easă) de cei din jur. Nu-și împărtășește emoțiile și sentimentele și nu se simte în largul său în preajma celorlalți.

Narcisist(ă)

Egocentric(ă), uneori arogant(ă), este convins(ă) că este o persoană importantă, deosebită, cu calități deosebite și că merită un tratament privilegiat. Seducător(oare) și manipulativ(ă) și se folosește de ceilalți pentru a-și atinge propriile obiective. Caută admirația și recunoașterea din partea celorlalți și se asociază cu persoane pretențioase. Este atras(ă) de lucrurile extravagante și scumpe și dă dovadă de aroganță în relațiile interpersonale folosindu-se de persuasiune.

Impulsiv(ă)

Nestăpânit(ă) și reactiv(ă) în relațiile interpersonale, reușește cu greu să își controleze impulsurile sau emoțiile negative. Trăiește cu multă intensitate și reacționează emoțional și la cele mai banale întâmplări, provocări sau probleme și se înfurie ușor atunci când este contrazis(ă). Intră ușor în conflicte cu cei din jur iar în momentele de furie, simte nevoia să trântască sau să lovească ceva. Poate fi ușor de implicat în certuri, altercații sau bătăi.

Anxios(oasă)

Îngrijorat(ă), tensionat(ă) și nesigur(ă) cu privire la evenimentele viitoare, nu se poate relaxa pentru că mereu se așteaptă să se întâmple ceva rău. Griile îi distrag atenția de la ceea ce are de făcut, nu se poate concentra sau are probleme cu somnul. Îngrijorările constante îi consumă energia, îl/ o obolesc, îi creează o stare permanentă de agitație și probleme cu cei din jur.

Depresiv(ă)

Pesimistă, nefericit(ă) sau tristă fără un motiv concret, nimic din ceea ce face nu îl/ o mai bucură. Cu un nivel scăzut de energie, are dificultăți de concentrare și probleme cu somnul. Viitorul i se pare fără speranță și se simte singur(ă), inutil(ă) și fără sens. Demoralizat(ă), are ideateie suicidară și trăiește sentimente de vinovăție.

ÎNREGISTRARE DATE ETP^{duo}

Pentru scorare manuală & cercetare

1. Se creează o bază de date în care fiecare item al chestionarului ETP^{duo} se definește ca o variabilă numerică cu rădăcina ETP (ETP1, ETP2, ETP3 ETP122) la care se adaugă variabile socio-demografice.
2. În baza de date, pentru toți itemii, se introduc valorile corespunzătoare răspunsurilor oferite de fiecare subiect "0" dacă este bifată prima variantă de răspuns "1" dacă este aleasă cea de a doua variantă de răspuns ("2") și "3" dacă este aleasă cea de a treia variantă de răspuns
3. După introducerea în baza de date a valorilor bifate pe chestionar și salvarea bazei de date ("Nume_bazadate ETP_0.sav") se verifică corectitudinea datelor introduse pentru identificarea eventualelor erori de înregistrare (11, în loc de 1; 22 în loc de 2 etc.) În SPSS se pot verifica prin: *Analyze - Descriptive statistics – Frequencies, Minimum si Maximum*).
4. În aceeași bază de date se introduc și valorile la celelalte probe psihologice sau alte variabile luate în calcul în designul de cercetare și se calculează scorurile pe factori la aceste probe psihologice/ variabile.
5. Se trimite baza de date corect completată la adresa tconst@uaic.ro solicitând verificarea consistenței interne și calcularea scorurilor pe factori.

Pentru scorare automată & generare profil psihologic

Chestionarul ETP^{duo} poate fi aplicat și în format electronic (on-line), prin invitații e-mail trimise de pe platforma **PsihoProfile** (www.psihoprofile.ro). Detaliile succinte referitoare la utilizarea PsihoProfile se găsesc la adresa <https://goo.gl/4vXNfY> sau pe pagina web <http://www.psihoprofile.ro/Public/Viitorul>.

Dacă se dorește aplicarea chestionarului în format imprimat (creion-hârtie) și înregistrarea ulterioară în baza de date PsihoProfile (alături de chestionarele aplicate on-line), după logarea pe PsihoProfile, în secțiunea *EVALUARE - Aplică chestionare – (selectează) ETP^{duo} - Introdu răspunsuri*, pot fi introduse datele de pe chestionarele aplicate în varianta imprimată.

La finalul cercetării (după aplicarea/ înregistrarea tuturor chestionarelor), pentru a avea acces la baza de date cu toate chestionarele completate (on-line - introduse automat sau imprimat - introduse manual), se va trimite un e-mail la adresa tconst@uaic.ro pentru a solicita baza de date, precizând: *Numele si prenumele studentului/ cercetătorului* (clientului PsihoProfile, cel care a oferit spre completare chestionarul), *Denumirea chestionarului/ chestionarelor aplicate*, intervalul în care au fost culese datele și numărul aproximativ de persoane evaluate. Ca răspuns la acest e-mail se va primi o bază de date în format Excel sau SPSS cu toate chestionarele completate (itemi și scoruri pe factori).

Citare pentru utilizarea ETP^{duo}

Descriere instrument

(de introdus în secțiunea *Metodologia / Designul cercetării: Instrumente utilizate*)

Inventarul de personalitate **ETP^{duo}** (Evaluarea Tulburărilor de Personalitate) este un instrument de evaluare a tendințelor/ tulburărilor de personalitate (dezvoltări dizarmonice ale personalității) din perspectiva a două modele concurente ("duo") în diagnostic: DSM V. și ICD 10. Chestionarul ETP^{duo} (Constantin & Nicuță, 2022), conține 122 de itemi și permite evaluarea tendințelor sau predispozițiilor individuale pentru 11 tulburări de personalitate (*paranoidă, schizoidă, schizotipală, antisocială/ disocială, borderline, impulsivă, narcisistă, histrionică, evitantă, dependentă și obsesiv-compulsiv/ anankastă*) și pentru manifestările de tip *anxios și depresiv*.

Pentru citare:

(Constantin & Nicuță, 2022)

Constantin T., Nicuță G., (2022) Psychometric properties of a Romanian inventory (ETPduo) designed to assess personality disorders based on the DSM-5 and the ICD-10, *Journal of Evidence-Based Psychotherapies* (under review 15. 06. 2022)